

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. VI. Necessitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

CAP. VI.
Necessitas.

Axioma I.

Licet necessitas onera Reip. debita non exigit, patria tamen vel L. non remittit, l. in filiis 35. & ibi Bart. & Dd. C. de decur. lib. 10. Bald. consil. 44. circa fin. vol. 1. Florian. in l. hac autem jura ff. de servit. urb. prad. Jacobin. de S. Georg. in Tract. de Roydis seu operis col. 13. vers. quinto finitur. Masver. in prax. tit. de prescript. fol. 42. col. 3. in princ. Alber. de Rosat. in rubr. de muner. & honor. n. 13. vers. sed pone quia habet aliquis hominis. Albertin. Brun. consil. 32. col. 2. ante fin. vers. nec exiit, ut presupponitur memoria. Franc. Balb. in tract. prescript. p. 24. n. 57. ita Vassallus, etiam si stetit per mille annos, quod servitium non praestitum esset, quia non fuit requisitus, feudum non perdit, nec praescripsisse dicitur, nisi probaret, quod Dominus requisiverit, ut servitium praestaret, ille autem ipsi denegasset, Angel. in l. male agitur circa fin. C. de prescript. 30. annor. Bart. in l. cum scimus. C. de Agricol. & censu. Felin. in cap. cum accessissent. col. 18. extr. de Constitut. simile exempl. vid. apud Bart. ad d. l. 35. C. de decur. conf. sup. lib. 12. cap. 5. §. 1.

II.

Necessitatis causa cessante, cessat & id quod ob necessitatem est concessum vel introductum, cap. 2. ubi Card. & Butr. extr. de custod. Euchar. c. quod pro 1. q. 1. c. quod pro §. quod ergo. 1. q. 7. c. ordinationes in fin. 9. q. 1. cap. 1. in fin. 35. q. 1. c. etsi Christus 26. in fin. de jurejur. c. cum cessante 60. de appell. c. cum infirmitas 13. de penit. & remiss. Bart. in l. 1. §. nuntiatio. col. 3. vers. quandoque. ff. de oper. nov. nunc. ubi ait, quod quando statuitur aliquid ob necessitatem, intelligatur habere locum quatenus durat necessitas, l. Senatus 16. ff. de offic. Praesid. l. 1. §. fin. ff. de fer. Joseph. Ludov. decis. 44. n. 10. p. 1.

Intellige regulam veram esse circa faciendam, non circa jam factam, vel nisi utilitas succedat loco necessitatis, gloss. in cap. in argumentum de R. I. in 6. vid. c. quod pro necessitate. 1. q. 1. Honth. 2. de art. Not. c. 22. n. 94. exquisit. Tiber. Decian. 2. respons. 41. n. 78. & seqq.

III.

Necessitati sponte se injicienti non succurritur. l. si fidejussor 7. §. si necessaria 1. ff. qui satisd. cog. cum aliis egregie congestis. à Tiraq. de tract. consang. §. 1. gloss. 10. n. 25. Rip. in tract. de peste tit. de privoil. contrab. n. 36. Menoch. de recup. poss. remed. 6. n. 52. Necessitas enim voluntaria, si praevideri potuit, non meretur aliquod privilegium. l. si quis 3. §. subvenitur 6. ff. de Sci. Syllan. l. si mulier 21. in princ. ff. de eo, quod met. caus. l. 2. §. 8. ibi: si quid sit, quod ei imputetur. ff. si quis caut. in jud. ssp. siquidem praesidium necessitatis non suffragatur illi, qui volens necessitatem affectat, d. l. si fidejussor. §. si necessaria. l. 2. §. penult. & l. ult. si quis caut. neque etiam causam affectatam affectanti prodesse dixit Jason. in l. si vero princ. col. ult. qui satisd. cog.

Limita (1.) nisi favorabilis & meritoria causa sit, veluti qui sibi imponunt necessitatem agrotis serviendi bene faciunt, & utuntur eodem privilegio quo agroti. Mascard. de probat. concl. 1352. n. 62. (2.) si illud à jure obtinuerint, ut est privilegium militis in condendo testamento, cujus necessitatem favorabilem esse, ait Honthemius lib. 2. de art. Notar. cap. 22. num. 20. & c. 23. per tot.

IV.

Circa eos, qui ex necessitate obligantur, fieri debent interpretationes favorabiliores, quam si ex voluntate obligentur. l. de die 8. §. 4. & l. si fidejussor 7. §. si necessaria 1. qui satisd. cog. Pantichm. lib. 1. quest. praef. 11. n. 18. Ratio, quia magis succurritur iis, qui faciunt actum ex necessitate, quam qui ex voluntate faciunt. l. cum postulasset 44. §. 1. de damn. infecto. l. alienationes 13. ff. fam. hercisc. Alber. in addit. ad Bart. in l. judicium solvitur 58. de judic. n. 2. Joh. Cephal. consil. 20. usus fructus. n. 23. & ideo melioris esse conditionis dicuntur. l. 2. §. si vis fluminis. vers. si quis. ff. si quis caut. in jud. Amaja. ad rubr. C. de delat. num. 24.

V.

Necessitas peccare non permittit. l. palam. 43. §. non est ignoscendum 5. ff. de rit. nupt. Jason. in l. 1. n. 75. ff. de offic. ejus cui mand. jurisd. Gail. lib. 1. obs. 102. n. 13. Petr. Gerard. sing. 100. n. 10. ita necessitatem à fornicatione non excusare ex cap. discipulos. de consecrat. distinct. 5. & c. sicut facinus 8. 32. q. 4. nor. Apostill. in cap. quanto. de consecrat. in fin. add. Panorm. in c. quoniam de simon. n. 5. ubi hoc distinctione quadam declarat, quod quaedam sint & semper maneant in se mala, ut adulterari, occidere, pejerare & similia, quae praetextu necessitatis vel paupertatis minimè committenda, sed potius omnia mala perpetranda, quam tali malo consentiendum: quaedam vero sint, quae licet in se mala, tamen tempore necessitatis extremae desinant esse mala, exemplo criminis furti, de quo in cap. si quis propter 3. de furt. licet enim necessitate urgente opera facta non sint laudabilia, cap. unic. distinct. 57. attamen quod cogit necessitas, non est imputandum. cap. inter cetera 22. q. 4. c. ad limina 30. q. 1. ac proinde hoc in casu cum necessitas faciat aliena propria. cap. sicut 8. in fin. ubi tempore necessitatis omnia fieri communia perhibetur, distinct. 47. ea excusabit, cap. inter 31. extr. de sentent. excomm. maximè si summa sit, cap. ubi 3. §. iidem. de elect. in 6. interim autem, quae ali quando necessitate cogente concessa sunt, in argumentum trahi non debent. c. in argumentum 78. de R. I. in 6.

VI.

Necessitatis tempore silent privilegia. l. pro tyronibus 3. C. de privoil. domus Augusti. l. 1. C. ut nemini lic. in coempti. imò planè cessant, c. pervenit. 2. extr. de sentent. excomm.

VII.

Nulla privilegia necessitati publicae obsunt, & ob publicam utilitatem privata beneficia suspenduntur. Brunnem. ad l. 1. C. de navib. non excus. licet sint privilegia Clericorum, Perez. C.

(A) 3 de

de Exactor. Tribut. n. 13. Sic urgente patriæ necessitate Ecclesiastici, qui non tenentur servire in bello, compelluntur contribuere, si non sufficientiam Laicorum facultates, etiam inconsulto Pontifice, si negotium nullam moram patiat, aliàs eos compellentes excommunicantur, Perez. C. de quib. muner. vel prest. num. 9. 10. & licet Clerici ab hospitalione personali sint immunes, cap. non minus. cap. adversus X. de Immun. Eccles. Si tamen Laici supra modum onerentur, ut militibus recipiendis sint impares, à Clericis & aliis exemptis subsidia sunt suppeditanda, Perez. C. de Metat. num. 10. in fin. Imo ipsius Cæsareæ domus privilegia tempore necessitatis cessant. Perez. C. ut nemini liceat in coemt. spec. n. 1.

IIX.

Necessitas & pietas æquiparantur, l. sancimus 21. cum Auth. præterea. C. de SS. Eccles. Ratio, quia & hæc æque ac illa Legi subjacet, c. ult. extr. de furt. cap. sicut 11. de consecrat. distinct. 1. cap. pervenit 12. c. jejunia 16. cap. celebratam 12. de consecrat. dist. 7. c. si quis 16. dist. 4. eod. c. jejunia 17. dist. 5. d. tit. cap. inter 5. extr. de relig. dom. c. consilium 2. extr. de obs. jejun. Clem. unic. de baptism. imò necessitatem magis esse privilegiam, cum ob pietatem furari non liceat, quod tamen necessitas admittit, ait Honthem. lib. 2. de art. Notar. c. 22. n. 43. idem esse cum utilitate, ajunt text. in cap. queris 6. extr. de et. & qualit. & ord. prefic. c. scias 7. q. 1. ita in dispensationibus necessitatis & utilitatis causa attenditur, cap. in causa 19. extr. de sent. & re judic. ita & necessitatis & utilitatis causa Episcoporum mutationes concedi dicunt, c. mutationes cum seq. & cap. temporis 7. qu. 1. add. Panorm. in c. ut sup. de reb. Eccles. non alien. n. 15.

IX.

Necessitas inevitabilis non facit formam legis adimpleri per æquipollens. cap. qui de non sacer. totali. de præbend. in 6. l. 1. ff. de liber. & posthum. Dd. in c. rescript. Exempl. vid. apud Speculat. lib. 2. p. 3. tit. de sentent. & de his, quæ ipsam sequuntur. §. 3. n. 1.

Limita: nisi in jure ante dispositum sit, ut in cap. statuimus, ut is de offic. & potest. judic. deleg. lib. 6. delegatus à sede Apostolica, cui certo loco inquisitio fieri, vel quicquid aliud fieri mandatur, ex causa necessitatis potest in loco alio procedere, quod tamen non potest delegatus ordinarii, quia hoc cap. ad ipsum non extenditur, juxta gloss. in d. c. statuimus. verb. Apostolica sede. & ibid. Joh. Andr. item pro forma exheredationis est nominatim exheredem dicere, attamen sufficit, si dicat: filius meus exheres esto, si unus sit, aut si plures, nomen aut pronomen, aut cognomen ponere, Ulp. in l. 1. & 2. ff. de liber. & posth. item requiritur in testamento, ut nomen testatoris scribat testator, remittitur tamen ibidem ipsa Lex dispensante, quod sufficiat, si testes scribant, l. jubemus 29. C. de testam.

X.

Necessitas premium non meretur. Petr. Gerard. sing. 100. n. 29. cum seq. sed voluntas, Jas. in l. 1. §. denique ff. ad Scit. Trebell. n. 40.

XI.

Necessitatis evitanda causa multa conceduntur, quæ ex voluntate profecta prohibentur, l. 7. §. 1. ff. qui satisd. cog. l. 13. & 29. ff. famil. heredit. l. 1. ff. de reb. eor. quæ sub tut. & cur. Harpr. in Comm. ad Instit. ad §. cum in suo 29. de R.D. n. 31. Cum enim quædam fiant ex electione, quædam ex necessitate, cap. aliud 2. vers. primum. Novell. 97. de æqualitate dotis, ideò etiam jura multa sunt benigniora, cum aliquid ex necessitate fit, quam si fiat ex voluntate, arg. l. d. l. 7. §. si necessaria 1. ff. qui satisd. cog. Scharh. ad l. 1. C. de reb. cred. Unde si quis ex necessitate quid gessit, facile excusatur, l. ult. ff. de separant. Ita videmus propter necessitatem frangi etiam divinam reverentiam, l. omnes 7. C. de fer. Menoch. 2. arb. judic. cas. 232. n. 23. & obedientiam sperni, cap. 2. de observ. jejun. Menoch. 2. arb. judic. cas. 132. n. 5. neque etiam leges servari, l. ut gradatim 11. §. 1. ff. de muner. & honor. cap. si quis propter 7. de furt. Jalon. in l. 1. col. 20. n. 75. de offic. ejus cui mand. jurisd. Felin. in cap. cum accessissent. col. 8. de constitut. Ita ob necessitatem dicuntur fieri ea communia, quæ usu sunt consumptibilia, l. navis 4. ad L. Rhodium de jact. Licere enim Clericis Ecclesiæ ornamenta Laicis oppignorare, text. est in cap. 1. extr. de pignor. licere etiam tempore famis alienare DEO dicata vala & illis similia, ait l. sancimus nemini 21. prope med. C. de SS. Eccles. imò & Episcopo, ignorante etiam concilio, res Ecclesiæ alienare permittit, cap. placuit 12. q. 2. ita pater potest tempore famis vendere suum filium, l. 1. & l. 2. C. de patr. qui filios distrax. Dyn. in reg. in argumentum de R. l. in 6. Capell. Tholosan. q. 257. ita milites in bello pro victu impune deprædantur. c. 1. de ent. & vend. ibique Dd. Jalon. in d. l. de offic. ejus cui mand. jurisd. n. 75. & si quæ sunt similia.

Debitor fisci ante diem tenetur solvere, Perez. C. de Contr. Fisci debet. n. 11. ita tempore famis quilibet tenetur justo pretio vendere frumentum. Perez. C. de condit. in publ. horr. n. 14. & tit. seq. ut nemini liceat in Coemt. n. 1. urgente belli necessitate milites stationes suas & pascua sumere possunt in vicinorum pratis. Perez. C. de Pasc. publ. n. 5. Imò ob extremam famis necessitatem invito suum auferre licet, non quidem ob eam rationem, quod urgente necessitate dominia rerum cessent & omnia reducantur in communionem primævam, uti putat Grotius de Jure Belli & Pacis lib. 2. cap. 2. §. 6. Nam si in necessitate quis accipit Jus asserendi sibi res alienas, veluti in medio ista forent positæ, non apparet, quare quis easdem ipsi domino, qui pari necessitate premitur, ubi viribus prævaluerit, non possit eripere, id quod tamen Grotius non concedit. Deinde ejusmodi rerum, quas velut in medio positas meo jure arripio, restitutio haudquidquam est facienda, quam tamen heic Grotius requirit. Sed inde, quia qui est locuples tenetur succurrere innocenter egeno ex obligatione imperfecta, ad quam explendam quidem regulariter nemo per vim adigi debet, sed si tamen summa urgeat necessitas, id eam efficere, ut istud tantisper eo modo vindicari queat,

queat, quod ea, quæ jure perfectio debentur, id est, ut extra ordinem ad eam magistratus, aut ubi tempus id non fert, vi aut clanculum ereptâ re urgens necessitas dispellatur. *Pufendorff. de Jure Natur. & Gent. lib. 2. cap. 6. §. 5. 6. 7.*

Quæ omnia vera intellige in casu necessitatis extremo: Siquidem in gravissima necessitate reviviscit jus illud pristinum rebus utendi tanquam si communes mansissent; quia in omnibus dispositionibus & LL. humanis, ac proinde in lege domini summa illa necessitas censetur. excepta, l. 13. ff. famul. hercisc. l. 38. in pr. ff. de legat. 3. Hartm. Pistor. part. 1. q. 50. n. 53. Hugo Grot. lib. 2. de Jur. Pac. & Bell. cap. 2. n. 6. quasi ea sit insuperabilis, Barth. Ayal. lib. 2. de jur. & offic. belli. cap. 11. n. 1. Gail. 2. de P. P. cap. 4. n. 4. Hinc est, quod in navigatione, si quando defeccerit, quod quisque habet, in commune conferri debeat. l. 2. §. cum in eadem. in fin. ad L. Rhod. de jact. Sic & defendendi mei causa vicini ædificium orto incendio dissipare possum. l. 7. §. quod ait 7. de incendi. ruin. naufr. & funes aut retia discindere, in quæ navis mea impulsâ est, si aliter explicari nequeat, l. quemadmodum 29. §. item 3. ff. ad L. Aquil. quæ omnia lege civili non introducta, sed exposita esse, docet H. Grot. d. loc. n. 6. Unde & eam à quovis damno, quando magna vi cogente, vel necessitate damnum datum sit, excusare refert. l. si quis 49. ff. ad L. Aquil. adeo ut etiam mora ob extremam necessitatem purgari dicatur, Francisc. Pfeil. cent. 2. consil. 174. n. 4. & in terminis non exsolutorum ex necessitate pensionum. Wesemb. in consil. 61. n. 26. quin imò nec Christianæ pietati refragari ait Petr. Gregor. Syntagm. jur. lib. 7. cap. 16. n. 23. quando fruges aliquin peritura & diebus festis colligantur, vel si urgente summâ necessitate in causis forensibus in rebus, quæ moram non patiuntur, judicetur. Petr. Gerard. sing. 109. n. 8. Jason. remissive in d. l. 1. num. 75. de offic. ejus cui mand. jurisd. cum præsens necessitas sæpè moram judiciorum non admittat. l. 1. §. 2. ff. de fer. Cic. lib. 2. de Invent. cap. 7. & Wesemb. ad rubr. C. quando liceat unicuique se vindicare. quod excusationem mereri etiam in foro poli, per Eccl. cap. 42. in fin. probant Dd. in cap. quod est licitum de R. I. cum aliâs poena & culpa quidem moderetur, non tamen in totum excusetur. Panorm. in c. quoniam de Simon. n. 5. quâ ratione si aliter necessitas evitari possit, in pari necessitate ipse possessor tenebitur, si restitutio fieri queat. Hug. Grot. d. loc. n. 7. & 8. add. & Havem. de jur. Episc. lib. 7. §. 10. p. 102. ubi distinguit necessitatem in absolutam vel præcisam coactionis & compulsionis, quæ nec planè evitari potest, nec mediis prævalentibus fisti: & causativam vel respectivam, quæ aliis remediis evitari possit. Donell. ad l. 2. C. de hered. vel action. vendit. num. 39. ubi distinguit inter absolutam & cum adjuncto seu consequentia, sive cum exceptione per a propter, ut Cujac. in recitat. ad l. 1. ff. de action. empt. Wilh. Anton. de morat. præscript. tit. 7. concl. 22. n. 46. vel ut Don. Marpurgenses apud Rovenstr. in consil. de contribut. q. 2. p. 228. n. 70. necessitatem aliam faciunt ordinariam,

aliam extraordinariam, arg. l. ult. C. de his, quæ ex publ. collat. illat. sunt non usurpand. lib. 10. vide etiam l. 2. C. de privil. dom. Aug. ubi quedam necessitates dicuntur canonica & statuta, can. generaliter. vers. placet. caus. 19. q. 1. A Philosophis etiam gradus necessitatis observari, dum perhibent aliquid esse necessitatis (1.) vel necessitate absoluta, (2.) vel necessitate definitionum & demonstrationum, vel (3.) necessitate physica, vel (4.) necessitate consequentiæ, ubi scilicet consequentiæ necessitas est, non ipsius rei necessitas, [cum illa in sua natura sit mutabilis & contingens,] sed illius, quod ad rem illam positam sequitur, docet Scharff. lib. Metaph. disput. 11. thes. 36.

XII.

Non quicquid iudicis potestati permittitur, id subijcitur juris necessitati, l. non quicquid 40. de iudic. l. sæpè audiui 8. de offic. præsid. ubi Cujac. in Juliano distinguit inter ea, quæ sunt in arbitrio & officio iudicis, & ea, quæ sunt in obligatione, quæ nihil aliud est, quàm juris necessitas, l. ult. de eo, quod cert. loc. quo casu locum, fortè habebit regula: quod necessitatis est, id perperam arbitrio iudicis relinquatur, l. 3. §. 2. de reb. eor. qui. Ostermann. ad §. 4. Instit. de satisfact.

XIII.

Necessitas vi proxima est: imò vis nihil aliud est, quàm necessitas imposita contraria voluntati, & viceversa necessitas vis contraria voluntati seu necessitas est vis, cur inviti succumbimus. l. 2. ff. quod met. caus. l. penult. §. ult. de excusat. tutor. Cujac. in tr. ad African. ad l. 35. locata pag. 1163.

XIV.

Nulla necessitas excusat, quæ potest esse non necessitas. Tertullian. in exhortat. ad castitat. & ex eo Dn. Jac. Gothofr. diffini. 2. ad l. casus majoris 8. pag. 88. in fin. Cod. de testam.

XV.

Necessitas finis jus facit in moralibus. Hugo Grot. lib. 2. de jur. belli. & pac. cap. 5. n. 24.

XVI.

Quæ propter necessitatem sunt, in argumentum trahi non oportet, l. 162. ff. de Reg. Jur. cap. in argumentum 78. de R. I. in 6. Phil. Matth. ad l. 141. n. 19. ff. eod. Ideoque necessitatis causa tantum alienandum est, quantum urget necessitas, & non ultra. Bald. consil. 332. lib. 1. & lib. 2. consil. 20. in fin. Jason. in l. creditor. n. 3. limitat. 3. ff. si cert. per. & l. qui Romæ. §. duo fratres. n. 17. de V. O. Gravett. consil. 241. col. 11. vers. secundo respondeo. nec ad eam etiam producendum, quod humanitatis causa aliquando superiori præstat. Zaf. in enarrat. ff. tit. de offic. procons.

XVII.

NECESSITAS non habet legem, (Germani efferunt, Noth hat kein Gesetz) ideo lex subiacet necessitati, non è contratio, l. tutor qui repertorium 7. in pr. ff. de admin. tutor. l. ut gradatim 11. §. 1. de mun.

nerib. & honorib. l. non solum 10. §. fin. ff. de excus. tutorum. l. aliquando 5. ff. de officio Procons. l. si quis filio 6. ff. de iniur. rupto. l. 1. C. de operis liber. l. pro tyronibus 3. C. de privileg. domus Augustæ. lib. 11. cap. licet 3. de feriis. cap. 5. in fine, de consuetud. c. exiit. 3. col. 4. in fine, de verbor. signif. lib. 6. [Necessitas enim non solum non subest legibus, l. aliquando 5. & sibi gl. fin. in l. 1. C. de oper. libert. vid. omnino prolixè Gædd. lib. 2. de pac. publ. cap. 2. n. 1. & 2. sed etiam ipsa legem facit. l. 27. ff. de manumiss. testam. Cluten. in disput. de vectigal. tbes. 16. in fin. cum eam vim habeat, ut non modò jus civile vincat, sed & canones sibi subijcere soleat, c. nemo 6. de R. l. in 6. c. consilium 2. de obs. jejun. c. ult. de feriis, c. non minus. de immunitat. Eccles. nisi Episcopus necessitatem facit. vid. & dist. 9. per tot. Regn. Sixtin. in Conf. Marp. consil. 11. vol. 3. num. 50. siquidem necessitas adeò ingens est telum, ut non sit Legi subjecta, l. ait Prætor. 10. §. si debitorem 16. ff. quæ in fraud. creditorum. neque etiam Dii quidem resistere possint, ut est in proverbio, quod Erasmi. in Chiliad. eruditè explicat. Consil. Argent. 1. consil. 9. n. 7. Unde & Orpheus in hymno noctis scribit; gravem necessitatem omnibus dominari, cum inculpabile judicandum sit, quod necessitas intulit, cap. ad limina 7. 30. q. 1. & cap. 1. 3. 4. q. 1. & juxta Herodian. lib. 1. ei parendum, cujus meminit Tiraquell. in tit. de retract. munic. in §. 1. gloss. 9. n. 32. & in eandem sententiam multa congerit, d. tract. §. 26. n. 18. cum seqq. & in tract. de pen. caus. 33. n. 3. cum seqq.] Calderin. consil. 95. Quod est unicum, de treuga & pace, n. 5. vers. item est injustum. Jalon. in l. si ex toto, in fine princip. ff. de legat. 1. ubi ponit plura exempla de bello, fame, peste, & similibus, Anchar. consil. 91. In auxilium veritatis. n. 4. & 5. & consil. 243. n. 4. ubi ait, quod necessitas non habet legem humanam, neque divinam, quia multa prohibita de Jure divino & humano, fiunt permissa, ex necessitate, & è contrâ permissa fiunt prohibita, & ponit exempla furti, homicidii, & similia, Signorol. de Homod. consil. 42. n. 3. ubi ait, procedere etiam in necessitate Juris, quia culpa caret, qui facit aliquid necessitate Juris imminente. Cephal. consil. 431. n. 282. & 283. ubi ponit decem exempla, quibus necessitas facit recedere à Jure, à regula & ab humanitate, & generaliter dicit procedere in necessitate contra dispositionem legis, secus in dispositione hominis, & optimè declarat Castrensi. consil. 400. Priusquam, col. 2.

in princ. vers. subest enim necessitas. lib. 1. ubi necessitas excusat, ne legibus & legum præceptis subijciatur. Thomas de Thomasset. in floribus legum, reg. 189. Gail. lib. 1. observat. 102. n. 8. Plac. de detest. lib. 1. c. 28. n. 3. Surd. decis. 86. n. 8. Barth. Peretti. ad extravag. Ambrosia, de rebus Ecclesiæ non alienan. verb. præterquam. n. 4. p. 176. Matien. l. 1. gloss. 21. tit. 10. lib. 5. novæ Recop. latè & eleganter Munos de Escobar de ratione administ. cap. 14. n. 10. cum seqq. Cardinal. Tusch. pract. concl. tom. 5. lit. N. concl. 19. per totam. Sanch. de matrim. lib. 3. disp. 10. n. 27. Cephal. commun. contra communes, tom. 4. quest. fin. n. 50. Aloyf. Ricc. in praxi rerum fori Ecclesiast. decis. 711. n. 1. edit. aliàs resolut. 602. n. 19. Monet. de distribut. quotid. p. 2. q. 11. n. 38. Bellet. disquisit. clerical. part. 1. titul. de discipl. clericali. §. 4. n. 55. & §. 20. n. 13. Bened. Egidi. in repet. l. ex hoc jure. ff. de iustit. & jure, part. 1. cap. 8. n. 26. in fine. Cancer. var. p. 2. cap. 2. n. 54. & n. 169. Modern. de supplicat. ad Sanctiss. p. 1. cap. primo. n. 58.

XIX.

NECESSITAS facit licitum, quod aliàs de Jure non est licitum, actumque alias improbissimum probabilem reddit. l. ult. C. de patr. qui fil. distr. Mynsing. 6. obs. 30. in fin. cap. quod non est licitum 4. de regulis Juris, cap. quanto 4. de consuetud. [cap. consulisti 3. extr. de celebr. missar. cap. ult. extr. de custod. Eucharistia. cap. licet 6. extr. de penit. & remiss. cap. cum 54. extr. de excomm. cap. licet 3. extr. de fer. cap. mutationes 7. q. 1.] Bald. in l. Divus Pius, in princip. notab. 2. ff. de petit. hered. Felin. in cap. querelam. num. 19. de jure jur. Tiraquell. de penis temper. causa 33. n. 3. Anton. Oliban. de jure fisci, cap. 4. num. 36. Escobar de ratiocin. cap. 14. n. 13. Ceval. commun. contra communes, tom. 4. q. fin. n. 6. Cardos. in praxi Judicum & Advocat. verb. necessitas, n. 1. Monet. de distribut. quotid. p. 1. q. 11. n. 38. Bellet. d. §. 20. n. 13. Cardin. Tusch. d. tom. 5. lit. N. conclus. 12. Cornel. Beninc. de paupert. spec. 9. in judic. n. 43. Stephan. Grat. discept. forens. tom. 4. c. 626. num. 15. & c. 636. n. 10. Joh. Marian. Novar. quest. forens. lib. 1. q. 28. n. 10. & quest. 55. n. 3. Hinc in extremâ necessitate vilis homo cogi potest carnificis munus suscipere, quod aliàs licitum non est. Brunnem. ad l. 1. 2. C. ne quis liber in vitus.

XX.

Ex NECESSITATE quæ fiunt, non dicuntur fieri in fraudem, ut per Gozadin.

consil. 87. n. 15. quem refert Flamin. Parif.
de resignationib. benefic. tom. 1. lib. 2. g. 3.
num. 40.

XX.

In NECESSITATIBUS nemo liberalis
existit, l. rem legatam 18. ff. de adimend. le-
gat. Tiraquell. in l. si unquam, verb. dona-
tione largitus, n. 106. C. de revocand. donat.
Gam. Lusit. decis. 71. n. 3. Pichard. ad rub.
Institut. de adopt. n. 43. Valasc. consil. 153.
num. 24. Stephan. Gratian. discept. forens.
tom. 4. c. 796. n. 27. & tom. 5. cap. 925. n. 9.
Joh. Anton. Mangil. de imput. g. 15. n. 36.
Valasc. consil. 153. n. 4. Wesemb. in par. de
collat. dot. n. 1. & 2. consil. 73. n. 8.

CAP. VII.

Negans, Negatio, Nega-
tiva. vid. supra Infiatio.

Axioma I.

Negatio mera ex se nihil ponit inesse, Pa-
cian. 1. de probat. cap. 35. n. 51. Verba enim nega-
tiva & negativè concepta resistent actui & tol-
lunt omnem potentiam, gloss. in l. 1. C. ne fide-
juss. dot. denur. quam singularem vocant Alex.
in l. si constante. §. quoties. col. 3. ff. solut. ma-
trimon. imò mera & non probata negativæ tan-
ta vis inest, ut longè distrahatur magis, quam un-
quam affirmativa ponere valeat, l. hoc genus 106.
ubi Caltr. de condit. & demonstr. Natr. consil. 66.
num. 23. Cravett. consil. 146. num. 4. cum nega-
tio omne id destruat, quod sibi obstat compelle-
re. Hippol. Riminald. consil. 111. num. 116. lib. 2.
Unde ex propositione negativa non posse sequi
affirmativam, voluit Bald. in l. 2. in fin. C. de
condit. insert. ubi tradit, quod nec ex disposi-
tionibus privativis resulter habitus, nec ex di-
positionibus negativis resulter affirmatio; quod
idem notavit & Specul. in §. sexto tractandum.
num. 14. vers. nec enim sequitur. titul. deposition.
ubi ait, quod per responsum ad negativam
quis nihil ponat, sed neget tantum. add. Boni-
fac. de Vitall. in Clem. 1. num. 33. vers. nam se-
cundum Logicos. col. 3. de Usur. Geminian. in cap.
presentium. num. 31. vers. secundo nota. col. pe-
nult. de testib. in 6. Covarr. in cap. 4. §. 1. num. 7.
vers. idcirco illud annotandum. num. 2. de matri-
mon. pag. 173. Ubi tamen obiter hac in re etiam
atque etiam negantium propositionum defini-
tio observanda: quod scilicet pronunciatum ne-
gans non sit omne, in quo particula non prædi-
cato adheret, (sic enim nihil omnino differret
à pronomine indefinito ex parte prædicati) sed
in quo prædicata subiectis attribuuntur negan-
do, h. e. prædicata à subiectis remouentur, seu
iis non inesse dicuntur: Quo observato rectè de
syllogismis, qui ex puris negativis constare, &
minorem in prima figura negativam habere vi-
dentur, judicare poteris, neque opus habebis
syllogismum transponere vel prædicatum non
post verbum ponere, v. c. si quis diceret:

Quæcunque non honorantur, ea non exco-
luntur.

Musica non honoratur. E.

Musica non excolitur.

Syllogismus erit optimus in prima figura
modo Ferio, neque minor revera negativa:
Quod si enim quis putaret, minorem esse ne-
gativam, plura sequerentur absurda, (1.) na-
turalis consequentia impugnaretur, (2.) fie-
rent ex tribus terminis quatuor. Dicendum
ergo erit in minori prædicatum illud, non ho-
norari, non removeri à subiecto, Musica, sed
ei includi, quasi diceretur: Musica est earum
numero, quæ hodiernis temporibus honora-
tur.

II.

Negans simpliciter totum negare videtur.
Bart. in l. 1. col. 1. C. de litis contest. Bald. in l. 1.
num. 22. vers. nunquid. col. 4. C. de adil. edit.
quamvis in singulo non comprehensa Jacob. Bu-
trigar. in l. 1. col. 2. vers. aliquando reus compa-
ret. C. de litis contest. Sic qui simpliciter negat
narrata, prout narratur, intelligitur negare
tantum ea, quæ contra se, non ea, quæ pro se
faciunt. Salicet. in l. cum pretium. n. 2. vers. sed
ab extr. C. de libeml. caus. Caltr. in l. dubitat.
§. ita demum. in fin. ff. de fidejuss. Alex. in l. non
tantum. §. quod autem. num. 1. vers. secundo li-
mita. ff. de re judic. & consil. 91. in causa. num. 7.
vers. nec obstat, si diceretur. col. 3. vol. 6. ratio-
ne enim partis falsæ potest quis negare totum in
oratione sumpta ex universo. l. si is, qui du-
centa 13. ff. de reb. dub. l. si servus 9. §. si plurium 1.
ff. si quis caut. jud. sist. Unde etiam Bald.
in d. c. 1. num. 6. vers. sed nunquid. col. 3. extr.
de litis contest. constituit differentiam inter sim-
pliciter negantem, & eum, qui negat narrata,
prout narratur, ita, ut qui simpliciter negat,
totum negare dicatur per text. in §. præterea 3.
Institut. de inut. stipul. ubi habetur, quod sim-
plex responsio refertur ad omnia in interroga-
tione contenta, & propterea omnia & singula
videtur vel negare, vel confiteri, qui respon-
dendo vel simpliciter negat, vel simpliciter
confitetur, add. & gloss. in l. & si quis impediat.
§. plerique. verb. oportet. ff. de religiof. sac. &
text. in l. quaro 58. §. fin. ff. de adilit. edit. Ubi
si servus interrogatus, an fugerit è domo ven-
ditoris, simpliciter respondeat se fugisse, cen-
setur confiteri non solum de fuga, sed etiam de
loco, cum posteriori casu quando quis negaret
simpliciter narrata, prout narratur, intelliga-
tur negare tantum ea, quæ contra se allegari
potuissent. vide tamen Alex. in l. etiam. §. licet.
in fine. ff. solut. matrimon. ubi prius videtur
restringere, ita ut simplex negatio nunquam
trahi debeat ad ea, quæ neganti sunt favorabi-
lia, vel per quæ quis poenam incurreret, quod
idem etiam repetit in l. non tantum. §. quod au-
tem. num. 2. vers. tantum sustinendo. ff. de re
judic.

III.

Negativa hoc ipso satis probata censetur,
quod non probatur contrarium. l. 1. C. de pro-
bat. gloss. in l. 2. verb. compellere. C. de jur. Em-
phyt.